

Zápis

z obhajoby disertační práce paní PhDr. Kateřiny Svatoňové

konané dne 30.9.2010

téma práce: „Odpoutané obrazy: Archeologie (českého) virtuálního prostoru“

přítomní: Doc. PhDr. Ivan Klimeš
Doc. PhDr. Stanislava Přádná
PhDr. Petra Hanáková, PhD.

Předseda komise p. Doc. PhDr. Ivan Klimeš zahájil obhajobu, omluvil nepřítomnost oponentů a přizvaných hostů a přítomným představil kandidátku.

Školitelka PhDr. Petra Hanáková, PhD. představila doktoranda a seznámila komisi s uchazečem a jeho diz. prací.

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Sdělila zejména:

Ve své diplomové práci vycházela z pojetí filmového obrazu jako následovníka centrálně perspektivní tradice a tradičního pojetí obrazu. Objevily se ale případy, kdy se obraz pokoušel uniknout z rámu, z kontextu tradičního obrazu. Odkázala na oblast geometrie a slova Petra Vopěnky, který tvrdí, že definováním geometrického světa se geometrický svět stal mírou a ideálem světa aktuálního. Skutečný svět však ne vždy na geometrickou mřížku sedí. Proto vznikají dva prostory: aktuální a ideální. Začala se tedy ptát, kdy se obrazy vzdalují normě, jak se liší od toho, jak je normálně přijímáme, jak je divák vnímá. Začala tak zkoumat odpoutané obrazy. Přiblížila své pojetí odpoutaných obrazů jako obrazů, které se odpoutávají od rámu, od perspektivy, které se vymezují od stylové etapy, čímž vytvářejí vztah k imaginárním světům. Uvedla, že opustila pole tradiční uměnovědy, čímž se jí rozšířilo pole výzkumu. Zmínila se o inspiraci metodou „putujících konceptů“ Mieke Balové.

Při zkoumání odpoutaných obrazů ji zajímaly především čtyři elementy: mysl, percepce, obraz a prostor. Přiblížila strukturu své práce, uvedla, že se zabývala dobovou myslí jako určitým ahistorickým diskurzem. Poté rozvinula své pojetí dobové mysli i jejího členění na mysl moderní, pozdně moderní a postmoderní. Uvedla, že cílem práce nebylo pouze zmapovat vývoj vnímání prostoru, ale také zpochybnit některé pojmy, které byly vytvořeny pro materiální dvojdimenzionální zarámovaný obraz, a které začínají být nedostatečné pro virtuální či vícedimenzionální obraz. Na závěr uvedla, že klíčovým se pro ni stalo zúžení výzkumu na české prostředí. Pracovala s českým materiálem a s českým teoretickým myšlením, čímž také došlo k prolínání teorie a praxe.

Poté předseda komise požádal Doc. PhDr. Stanislavu Přádnou o přečtení oponentského posudku Mgr. Tomáše Dvořáka, PhD.

Předseda komise přečetl druhý oponentský posudek Prof. Dr. Phil. Josefa Vojvodíka, M.A.

Školitelka PhDr. Petra Hanáková, PhD. přečetla závěrečnou část svého školitelského posudku.

Kandidátka PhDr. Kateřina Svatoňová reagovala na posudky oponentů.

Uvedla, že se nachází v docela komplikované situaci, neboť na výhrady Mgr. Tomáše Dvořáka, PhD. odpověděly další dva posudky. Poté se vyjádřila ke kritickým bodům práce. Zmínila, že si byla vědoma nástrah metody, kterou použila. Zpracování problematiky vidění pro ni představoval určitý experiment. Byla si vědoma provokativního střetu nesourodých koncepcí. Zmínila protichůdné názory v posudcích. Uvedla, že vyšla z kontextu archeologie médií, čímž si tak stanovila pole zkoumání. Kontext, jak ho vidí T. Dvořák je podle ní příliš sevřený. Archeologie médií je v pojetí klasických teoretiků příliš úzké. Kandidátka využila metody vizuálních médií, koncepce Jeana Gebsera. Ohradila se proti výroku T. Dvořáka, který označil Gebserovu vývojovou typologii lidského vědomí za „newageovské schéma“. Uvedla, že Gebserovy práce jsou velmi fundované, to, že není známý v českém prostředí neznamená, že je „newageovský“. Zmínila rovněž koncept Mieke Balové, který umožňuje cestování mezi historickými obdobími.

Dále uvedla, že souhlasí s výtkou T. Dvořáka, že by práci prospěl přesnější úvod a závěr. V úvodu totiž přepracovala původní projekt, přebírá taky určité předpoklady ze zahraničních prací, ale jinak je pro ni zásadní sledování domácího historického diskurzu.

Reaguje na výtku k vyprávění klasické lineární historie. Uvádí, že v posudku školitelky se uvádí opak. Zmiňuje, že klasickou lineární historii nejde vypreparovat. Je důležitá pro vývojové myšlení a používá ji jen v okamžiku, kdy se jedná o obrazy. Zmiňuje příklad camery obscury – zdůrazňuje, že její prvky se objevují i později, ale rozhodně odmítá, že by ve své práci tvrdila, že film je dokonalejší camera obscura.

Dále zmiňuje, že svou práci chtěla ukončit pozdní modernou, jenže její koncept ukazuje určitou pluralitu. Uvádí, že chtěla skončit dřív, ale to nešlo.

Reaguje na výtku T. Dvořáka k používanému termínu odpoutávání, který podle ní Dvořák vnímá spíše v pozitivním významu osvobození. Kandidátka namítá, že používání tohoto slova je inspirováno debatou na poli filmové teorie. Obrazy nerozděluje striktně na odpoutané či neodpoutané, ale jde o těkání.

Diskuze:

Předseda komise Doc. PhDr. Ivan Klimeš zmínil, že v úvodu své práce kandidátka tvrdí, že teoretické reflexe ji dovoluje vytvářet ahistorická schémata. Ptá se, zda je to vůbec možné.

Kandidátka (PhDr. Kateřina Svatoňová) odpovídá, že existují určité rysy, které mají své těžiště v jiné historické etapě. Proto mluví o dobové myšli. To ji dovoluje vytvářet průniky do pozdějších etap. Dochází k určité sedimentaci aspektů či vazeb, a to vypovídá něco o naší aktuální myšli. To je ahistorické.

Předseda komise se ptá, v čem je to ahistorické.

PhDr. Petra Hanáková, PhD. uvádí, že jde o rozbití obecných genealogií. Např. Warburg poukazoval na určité podoby obrazů, které přežívají. Je to koncept. Neznamená to, že to v sobě nemá historicitu.

Předseda komise uvádí, že v modelovosti by byl opatrný. Pro něj je toto označení zavádějící.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování: 7 členů komise – přítomni 3 členové komise – 3 kladné hlasy. Komise navrhla udělit titul doktor (PhD.)

Zapsala: Magda Španihelová

Podpis předsedy komise:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'han Kler'.